

RÜYALARIN ANLAMI VE DEĞERİ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübareken fih, alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ve men tebi'ahu bi-ihsânin ila yevmi'd-dîn.

a. Rüya-yı Sadıkaya İnanmak

Emmâ ba'dü:

Fe-kâle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem:

مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِالرُّؤْيَا الصَّادِقَةِ فَإِنَّهُ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ

Men lem yü'min bi'r-ru'ya's-sâdıkatı fe-innehu lem yü'min bi'llâhi ve rasûlihi.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz bu hadîs-i şerîfte rüyaya inanmaktan bahsediyor. *Men lem yü'min bi'r-ru'ya's-sâdıkatı.* “Doğru rüyaya, salih, sadık rüyaya inanmayan, ‘Hadi canım sen de! Rüyadır ne

olacak!’ gibi laflar söyleyen, rüyâ-yı sâdıkaya inanmayan,” *fe-innehu lem yû’min bi’llâhi ve rasûlihi*. “Allah’a ve Resulüne inanmamış demektir.”

Rüyaların hak olduğunun Kur’ân-ı Kerîm’de misalleri vardır. Mesela Yusuf *aleyhisselam* daha küçükken ilerde, yıllar yıllar sonra olacak olan hadiseyi rüyasında gördü. “Baba, ben rüyamda ayın, güneşin ve 11 yıldızın bana secde ettiğini gördüm.” dedi. Yıllar sonra Mısır’a gidip de orada tarım işleriyle görevli vezir olunca babasını, annesini ve kardeşlerini eski diyarından yanına getirttiği zaman onlar, hürmeten hepsi ona secde ettiler. -O zaman hürmet etmek anlamında, insanın insana secde etmesi vardı. Bizim şariatımızda kaldırıldı bu. İnsan insana secde etmiyor İslâm’da.- Onlar beldelerinden Yusuf *aleyhisselam*’ın konağına gelince; anası, babası ve çocuklar hepsi secde ettiler, hürmeten. Bir kere çocuklar suçlu. Çünkü onu kuyuya atmışlardı. Anne baba da sevinçli. Çünkü kaybettikleri yavrularına kavuştular. Secde ettiler. O zaman: ”Baba, çocukken gördüğüm rüya işte

şimdi çıktı.” dedi. Aradan ne kadar yıllar geçtiği zaman.

Ama Yakup *aleyhisselam* o rüyayı oğlu kendisine söyleyince, “Aman oğlum, bu rüyayı kardeşlerine anlatma! Sonra sana bir suikast yaparlar.” demişti.

لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا

*La taksus ru'yâke alâ ihvetike fe-yekîdû leke keydâ.*¹

Yani Yakup *aleyhisselam* onun müjdeli bir rüya olduğunu, istikbalde oğlunun kıymetli bir insan olacağını o rüyadan anlamış, “aman bu rüyayı ötekilere anlatma” demişti. Demek ki, işte bir rüya...

Sonra, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz Mescid-i Harâm'a emniyetle, güvenli bir şekilde gireceğini görmüştü. Halbuki Mekke müşriklerin elindeydi. Ama sonradan o rüyası aynen çıktı.

¹ 12/ Yusuf, 5.

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُؤُوسِكُمْ
وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ
دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا

*Lekad sadaka'llâhu rasûlehu'r-ru'yâ bi'l-
hakk. Le-tedhulunne'l-mescide'l-harâme
inşâ'allâhu âminîne muhallikîne ru'ûseküm ve
mukassirîne la tehâfûn. Fe-alime mâ lem
ta'lemû fe-ce'ale min-dûni zâlike fethan
garîbâ.*²

Fetih Suresi'nde rüyasının hak olduğunu öylece şey yapmıştı. Yani, rüya sadece insanın uykuya yattığı zaman beyninin kendisine oynadığı oyunlardan, hayallerden ibaret değildir. Mâneviyat âleminden, âhîret âleminden, gayb âleminden haberler de alınabiliyor rüya ile.

Rüya... “Canım işte boş ver ya” filan... Müslümanlardan da diyenler var. Ben Ankara

² 48/ Fetih, 27.

Özelif Sitesi'nde *Râmûzü'l-ehâdîs*'i okuyorum, sıra rüyalarla ilgili bir bölüme geldi, o akşam da onları anlattım. Yani onları okuduk, onları anlattık. Birisi kağıt göndermiş, “Bizi rüyalarla şeylerle konuştun” filan... Yani önemsemiyor. Halbuki rüya çok önemli.

Çünkü rüyaların bir kısmı nefisten gelir, nefsânî rüyalar; bir kısmı şeytandan gelir, şeytanın oyunlarıdır; bir kısmı da rahmânîdir, sadık rüyadır. Ve Peygamber Efendimiz peygamber olmadan önce, daha peygamber değilken alâmetleri belirmeye başlamıştı. Akşam ne rüya görse ertesi gün, gündüzün pırıl pırıl aydınlığı gibi rüyası ‘şıp!’ diye, aynen çıkardı. Bu rüya denilen şey bir esrarengiz olaydır ki çeşitleri vardır. İnsana bilgi de geliyor; insanın kafasında sadece mevcut izlenimlerin, hayallerin oynaşması değil.

Bizim de kendi hayatımızdan misaller vardır. Bir rüya görürüz. Ondan sonra aynen ertesi gün çıkar. Siz de görürsünüz. Bizim -Allah mekanlarını cennet eylesin- Bursa İlahiyat Fakültesi dekanlığını yapan Yusuf Ziya Binatlı, Şeyh

Ömer Ziyaeddin Efendimiz'in oğlu, hafız, Profesör Yusuf Ziya Binatlı, o anlatıyor: "Biz Mısırdaydık hocam." diyor. Yaşça benden kat kat yaşlı. Ama kibar, mübarek, zarif, edepli, gönül almasını bilen insan... İskenderpaşa Camii'nin aşağı kapısında, merdivenlerde karşılaştık. "Selamun aleyküm hocam" dedi. Yaşlı, ihtiyar... "Aleyküm selam." "Hocam, biliyor musunuz ben de sizin müridinizim." dedi. Gönül alıyor yani. Babası, hocamızın şeyhi. Yani şeyh oğlu kendisi. Bizim tarikatten hala devam ettiriyorum demek istiyor yani, profesör olunca kopmadım demek istiyor. Tabi güzel... O anlattı.

Babasıyla Mısırdalar iken, "Tabi akşam olunca babamızla annemizin odasına edeben biz gidemezdik. Gece babamın odasında bir ağlama başladı. Edeben gidemiyoruz da. Ama ağlıyor, hüngür hüngür filan..." Sonunda anlaşıldı, rüya görmüş Ömer Ziyaeddin Efendi *rahmetullahi aleyh*. Şeyhi demiş ki: "Ömer Ziyaeddin, ben âhirete gidiyorum. Sen gel, makamı devral." Tabi o vefat edecek diye ona üzülüyor. Ondan ağlıyor. "İskenderiye'deydik." diyor. Mısırdaki, İskenderiye'de yani. -O

zaman oralar da bizim. Ne devletli imiş ya Osmanlılar!- “Hemen eşyaları toplayın, İstanbul’a gidiyoruz.” demiş. “Ya Efendi! Dur bakalım, bir soruşturalım, haber alalım, rüyadır...” “Yok, hemen gideceğiz!” demiş. “Apar topar o gün yola çıktık.” diyor. “Şeyhim gel dedi.” demiş. “Ya rüyadır bu!” “Gideceğiz” demiş. Böyle anlatıyor. “Vapurla İzmir’e geldik.” diyor. Vapurla geliyorlar, o zaman uçak yok. “İzmir’de bir indik, rıhtıma alışveriş için iniliyor böyle, oradan haber oldu; evet, vefat etmiş” diyor. Bak, rüyada gelip vazifeyi devrediyor. “Ömer Ziyaeddin gel, makama otur, teslim al” diye. Allahu ekber!

Bizim Medine’deki salih ihvanımızdan birisi, hocamız *rahmetullahi aleyh* vefat edeceği zaman rüya görmüş. “Mustafa artık ben gidiyorum. Hadi Allahısmarladık, hakkını helal et” demiş. Uyanmış Mustafa, üzüntülü. Hanımına: “Hocamız âhirete göçtü.” demiş. “Nerden biliyorsun?” “Rüyada benimle veda-laştı.” demiş. Telefon açmışlar, “Hocamız vefat etti...”

Rüya hayal oyunu muymuş?

Değil! Değil! Adamına göre rüya işte böyle! Er kişinin rüyası da merdâne olur. Rüyâyı sâdıkkaya inanmayan, Allah'a ve Resûlü'ne inanmamış olur. Ruh âlemi bu, gayb âlemi; gayb âlemiyle bağlantı... İnansa da inanmasa da olaylar böyle işte. Ben ertesi gün olacak imtihanı gördüğümü hatırlıyorum. Ortaokul talebesiyken daha. Oluyor yani. Ertesi gün olacak, daha olmamış şeyi aynen gördüğümü hatırlıyorum. İlginç şeyler oluyor.

b. Hac Ve Umre Yolunda Vefat Eden Kimse

مَنْ مَاتَ فِي هَذَا الْوَجْهِ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا لَمْ يُعْرَضْ
وَلَمْ يُحَاسَبْ، وَقِيلَ لَهُ: ادْخُلِ الْجَنَّةَ

Men mâte fî hâze'l-vechi hâccen ev mu'temiren lem yu'rad ve lem yuhâseb ve kîle lehu udhuli'l-cennete.

Aîşe-i Sıddîka validemizden, Hatîb-i Bağdâdî, Hulvânî, İbn Abdi'l-Berr ve diğer kaynaklar rivayet etmişler ki Efendimiz buyuruyor:

“Bu şekilde hacca giderken, umreye giderken, hac ve umre seyahati esnasında ölen kimse hesaba çekilmez. Cenâb-ı Hakk'a hesap

vermez. *Yevme'l-arzı'l-ekber.* ‘İnsanların mahşer yerinde toplandığı zaman’ orada beklememez, hesaba çekilmez ve ona ‘cennete gir’ denilir.”

Evet, bizim arkadaşlardan böyle olanlar var. Yolda, hacca giderken vefat edenler var. Hacda, Mina’da yangın çıktığı zaman vefat edenler var. Umrede, valide hanım umrede vefat etti. Umreyi yaptı, ertesi gün İstanbul’a dönecekler, o gün akşam Mekke’de vefat etti. Hatice anamızın yakınına gömüldü. Allahu ekber! Ne devlet, ne nimet, ne şeref!

مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، دَخَلَ الْجَنَّةَ

Men mâte ve hüve ya’lemu en lâ ilâhe illallah dehale’l-cennete.

Bu da hepimize toptan müjde. “Kim Allah’tan başka ilah olmadığını, Allah’ın bir olduğunu, *lâ ilahe illallah*’ı bilir vaziyette ölürse,” *delahe’l-cenneh.* “cennete girer.”

Tabi Bu hususta hadîs-i şerîfler çok, *Lâ ilahe illallah* diyen cennete girer. Hiç şüphesiz yok. Peki hocam, cennete girer de

acaba cehenneme de girer mi? Suç işlemişse cehenneme de girer. Suçuna göre cehenneme de girer, cehennemde cezasını çektikten sonra cennete girer.

Allah bizi hiç cehenneme girmeden, suçlu olduğumuz halde, kusurlu olduğumuz halde, elimiz boş olduğu halde, kabahatlerimiz boyumuzu aşkın olduğu halde hiç hesaba çekmeden, hiç cehenneme atmadan, ateşlerde yakmadan doğrudan cennetine soksun. Habîb-i edîbine de komşu eylesin. 1400 yıl sonra geldik dünyaya, Peygamberimizi göremedik. Âhirette bol bol yanında olmayı, sohbetine ermeyi, cemalini görmeyi Allah nasip eylesin.

el- Fâtiha...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

19 Cemâziye'l-Evvel 1421 / 20.08.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

